Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

7.9.2020

Eduskunnan ympäristövaliokunta 8.9.2020
Asia: E 83/2020 vp, komission tiedonanto Pellolta pöytään –strategiasta (Farm to Fork) 20.5.2020

Ympäristöministeriön asiantuntijalausunto eduskunnan ympäristövaliokunnalle 8.9.2020
Erityisasiantuntija Sonja Pyykkönen

Ympäristöministeriö tukee komission Pellolta pöytään –strategiaa, joka toimii tiekarttana kestävään maatalouteen ja kestävään, terveyttä edistävään ruokajärjestelmään. Pellolta pöytään –strategia nivoutuu EU:n kunnianhimoisiin ilmasto- ja ympäristötavoitteisiin ja tavoitteena on näyttää esimerkkiä kestävästä maataloudesta kansainvälisesti. Ympäristöministeriö korostaa, että kaikkien EU-politiikkojen, myös maataloussektorin, toimien tulee vastata ilmastonmuutokseen ja ympäristöön liittyviin haasteisiin, kuten luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla. Edessä on paljon työtä, jotta Pellolta pöytään –strategian tavoitteet ja toimenpiteet saadaan vietyä käytäntöön.

Ympäristöministeriö pitää tärkeää, että tavoitteena on konkreettisten ja vaikuttavien tulosten saavuttaminen koko EU:n laajuisilla politiikkatoimilla. Tuloksia tulee myös seurata. Tavoitteiden toteuttamiseen tarvitaan konkreettisia määrällisiä tavoitteita, jotta voidaan määritellä tarkasti, mitä niiden toteutuminen edellyttää jäsenmaittain ja EU:n tasolla. Jäsenmaiden lähtötilanteet vaihtelevat, mikä tulee ottaa huomioon toimenpiteitä toteutettaessa. Jokaisen maan tulisi kuitenkin mennä eteenpäin, tavoitellen ympäristö- ja ilmastokestävää maataloutta. Toimien tulee perustua tutkittuun tietoon, seurantaan ja vaikuttavuusanalyyseihin. Seurantajärjestelmät vaativat kehittämistä EU-tasolla. Tavoitteena tulee olla mahdollisimman yhdenmukainen ja kustannustehokas mittaristo, joka samalla on synergiassa yhteisen maatalouspolitiikan indikaattoreiden kanssa.

Ympäristöministeriö muistuttaa, että Suomella on erinomaiset lähtökohdat komission tavoitteiden saavuttamiseen. Suomen vahvuuksia ovat mm. mikrobilääkkeiden käytön vähentäminen hallitusti, hyvät pohjatiedot ja seurantajärjestelmät ravinteiden kierrätyksen edistämiseen, lajien ja luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin korkea taso ja seurantaindikaattorien kehitystyö. Vastaavaa osaamista Suomen on tärkeää edistää Euroopan laajuisesti.

Pellolta pöytään –strategiassa on asetettu tavoitteeksi, että kasvinsuojeluaineiden käyttöä vähennetään 50 %. Kasvinsuojeluaineiden osalta toimia riskien vähentämiseksi toteutetaan EU-maissa jo nyt. Näitä toimia tulee jatkaa ja parantaa riskinarviointia, erityisesti ottamaan huomioon pölyttäjät. Ympäristöministeriö kannustaa yleisen tavoitteen asettamista kasvinsuojeluaineiden käytön vähentämiseksi, jota nykyisin ei ole. Tämä edellyttää kasvinsuojeluaineiden käytön ja tilastoinnin kehitystyötä sekä selkeää määrittelyä. Ympäristöministeriö tukee tavoitetta asettaa erityisesti tarkkailtaville aineille, kuten glyfosaatille, määrällinen vähentämistavoite. Torjunta-aineiden kestävän käytön direktiivissä tavoitteena on, että ensin käytetään ennalta ehkäiseviä keinoja ja vaihtoehtoisia torjuntatapoja, kuten viljelykiertoa, aluskasveja ja erilaisia muokkausmenetelmiä, ja vasta viime kädessä turvallisia kasvinsuojeluaineita. Torjunta-aineiden kestävän käytön edistäminen edellyttää positiivisia kannustimia sekä osaamista ja neuvontaa.

Ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että ravinnekuormituksen vähentämistarve tunnistetaan ja vahvistetaan lainsäädännön toimeenpanoa maatalouden ravinnekuormituksen vähentämiseksi. Maatalouden ravinnekuormituksen vähentäminen on ajankohtainen tavoite myös Suomessa. Lannoitteiden käyttöä tulee vähentää esimerkiksi edistämällä täsmäviljelyä, viherlannoitusta ja ravinteiden kierrätystä. On tärkeää myös löytää ratkaisuja lannan käytön vähentämiseksi ja lannan ravinteiden kierrättämiseksi erityisesti niillä alueilla, joilla on lannan ravinteiden ylijäämää, eli lantaa enemmän kuin alueen kasvit tarvitsevat. Ympäristöministeriö korostaa myös Itämeren valtioiden HELCOM:ssa tekemää työtä Itämeren ravinnekuormituksen vähentämiseksi. HELCOM-yhteistyön kokemuksia voitaisiin hyödyntää myös muualla EU:ssa.

Ympäristöministeriö
Aleksanterinkatu 7, Helsinki
PL 35, 00023 Valtioneuvosto

puh. 0295 16001
www.ym.fi
Y-tunnus 0519456-1

Miljöministeriet
Alexandersgatan 7
PB 35, 00023 Statsrådet

tfn 0295 16001
https://www.ym.fi
FO-nummer 0519456-1

Ympäristöministeriö tukee tavoitetta nostaa luonnonmukaisen tuotannon ala EU:ssa 25 %:iin maatalousalasta. Tämän toteutuminen edellyttää riittäviä luomutuotannon edistämistoimia, kuten luomutukea, luomuruokaketjun parantamista, koulutusta, neuvontaa, luomuhankkeita ja viennin edistämistoimia. Kansainvälisesti ja EU-alueella luonnonmukaisen tuotannon ala on ollut kasvussa. Esimerkiksi Suomessa luomutuotannon ala ja luomutuotteiden myynti ovat tuplaantuneet viimeisen kymmenen vuoden aikana. Lisäksi on tärkeää parantaa luomutuotteiden markkinoita.

Ympäristöministeriö pitää erittäin hyvänä komission pyrkimystä yhtenäistää väittämiä tuotteiden ympäristövaikutuksista. Tuotteiden ympäristövaikutusten arviointiin tulisi käyttää EU:ssa yhtenäisiä ja läpinäkyviä menetelmiä ja mittareita.